

Conferència Í El català, un patrimoni viu per compartirí

IRL Illes Balears, 25 de juny de 2009

1. L'INSTITUT RAMON LLULL, REPRESENTACIÓ INSTITUCIONAL INTEGRAL

Vull manifestar el plaer i il·lusió per obrir el cicle de conferències %iure en català+com a iniciativa d'un Institut Ramon Llull reforçat, que restitueix els lligams institucionals d'una relació que mai no ha deixat d'existir entre territoris.

Sóc aquí ara que ja no hem de lluitar per la nostra llengua des de la clandestinitat. La història comuna està plena d'injustícies, d'atropellaments i d'imposicions. El camí que ens ha portat fins aquí ha estat ple d'entrebancs. Però també de companys disposats a caminar-hi amb fermesa i a enfrontar-se de ple per superar les barreres amb l'esforç, l'enginy i la creativitat.

Els que compartim la llengua i la cultura catalanes estem d'horabona perquè per primera vegada des de l'Institut Ramon Llull es fa possible la presència institucional de tots els territoris de parla catalana. Ara hi som tots, la nostra insistència, per a alguns incòmode, de continuar fent camí plegats, ens augura un futur comú, ple d'èxits.

Els segles d'història comuna ens van heretar un llegat pel qual hem de treballar. Episodis de la història també van fer que la nostra comunitat lingüística es fraccionés per la imposició d'una divisió administrativa artificial. Des de tots els territoris, però, hem lluitat per fer justícia i com deia Ramon Llull %per justícia tindràs pau i per justícia treball+. Així doncs, avui és de justícia que tots els hereus del patrimoni lingüístic català ens en puguem cuidar i garantir la seva vitalitat, treballant-hi plegats amb els diversos accents i perspectives que ofereix la riquesa patrimonial lingüística que tenim. L'orgull d'aquesta diversitat interna ha de servir com a motor per aquesta àrdua tasca.

I és que **estem vivint una època de triomfs institucionals al més alt nivell, que ens ofereixen un avenç més ferm per a la llengua i la cultura catalanes.** És ben veritat que aquesta via, la institucional, requereix un gran esforç i molta paciència. Però és que no podem fugir d'estudi i anar per la via fàcil... però vulnerable.

Ja n'hi ha prou del temps de la vulnerabilitat absoluta, la nostra llengua es mereix un tracte i una actuació responsables i mirada a llarg termini per fiançar les bases institucionals de salvaguarda del nostre patrimoni, perquè no depengui dels vaivens polítics o els canvis sobtats.

Deia Hannah Arendt que les revolucions només ho poden ser quan generen institucions que consolidin els canvis, sinó només arriben a revoltes, aldarulls anecdòtics. La negociació institucional és una tasca més dura, més feixuga, però tenim el coratge i la legitimitat necessària per enfrontar-nos-hi amb garanties.

Els mateixos principis segueixen orientant les nostres actuacions, el nostre caràcter i bagatge produeixen institucions diferents, dialogants, atentes a les demandes, creatives i innovadores.

- **AFER TV3-IB3.** La reunió del conseller Tresserras, el conseller de Presidència del Govern de les Illes Balears, Albert Moragues, i el vicepresident de l'Obra Cultural Balear (OCB), Tomeu Martí, per fer un seguiment del conveni de reciprocitat de les emissions entre IB3 i TV3, i trobar-hi solucions dins del marc de la legalitat és una mostra de la disposició institucional a què em refereixo. Amb el conveni estem garantint les emissions de TV3, la via informal no ofereix garanties. La norma legal limita els nostres desitjos, de moment, però respectar-la garanteix els nostres drets. Amb la paciència i enginy necessaris podrem veure enfortit l'espai de comunicació i de llengua compartit. Explorarem totes les vies, intentarem canviar la lògica del mercat d'adquisició de drets televisius, de territorials a lingüístics.

Amb l'Institut Ramon Llull com a braç institucional de projecció internacional els catalanoparlants disposem d'una eina potentíssima per ser qui som, seguint el ben conegut aforisme de Costa i Llobera «siau qui sou»

2. UNA COMUNITAT LINGÜÍSTICA DE DIVERSITAT CREIXENT

I qui som? Quins trets podríem reconèixer en la comunitat catalanoparlant que pobla tots aquests territoris?

La nostra comunitat lingüística és diversa i canviant, el rostre del catalanoparlant pot omplir-se de diversos trets, la veu del catalanoparlant pot tenir diversos accents. Ara el país, que són les persones, és un país d'identitats múltiples.

Però això no ens passa només a nosaltres, aquesta és la condició dels subjectes contemporanis. Zigmunt Bauman s'hi refereix com a identitats líquides, a aquestes que no es defineixen taxativament, que no són simples, rígides i acabades d'una vegada per totes; sinó que flueixen, estan vives i en transformació constant, són les figures d'identitat i alteritat que corresponen als nostres temps.

A allò que som ara, doncs, correspon una determinada concepció, un cert tarannà de patrimoni lingüístic. Si la geografia humana de la comunitat lingüística canvia, si els paisatges al llarg dels anys es modifiquen i les idees evolucionen; també necessitem una llengua viva que sigui capaç de traslladar a paraules totes aquestes noves experiències i realitats socials.

3. NOVES FORMES, NOVES ESTRATÈGIES

Per què ens cal? Perquè una llengua només pot ser flexible i adaptable o està condemnada a mort. Si una llengua no és útil, si no aguanta el ritme de la vida contemporània, tard o d'hora cau en desús i queda condemnada a l'oblit.

Per això, una llengua que es vol preservar del frec a frec de la vida quotidiana, de la vida de carrer, corre el perill de arribar al punt de la taxidèrmia.

I aquesta actitud de vocació d'utilitat, d'obertura, d'adaptabilitat i flexibilitat de la llengua no és cap idea de bomber, ni cap invenció a la lleugera. Si pensem en l'exemple de la que avui per avui és la *lingua franca* per a la majoria d'àmbits internacionals, l'anglès, veurem que incorpora una gran quantitat de neologismes

procedents d'altres llengües, o bé, permet una utilització més oberta de manlleus lingüístics.

Evidentment, hi ha molts altres condicionants vinculats a la seva condició de poder, i la nostra condició lingüística no és del tot comparable, però també és veritat que es tracta d'una mena de actitud que fa que els parlants d'altres llengües s'hi puguin trobar còmodes expressant-se en anglès, no se sentin vigilats si no la pronuncien exactament com els anglesos més tradicionals.

De fet, l'anglès, això sí que igual que la llengua catalana, té molts accents reconeguts ja com a normals per tothom, accents no només de països que el tenen com a llengua més o menys oficial o preferent, sinó també de la gent que immigra, o simplement que utilitza l'anglès per relacionar-se internacionalment per qüestions de feina.

També mirant en retrospectiva trobem que la nostra llengua ha sofert modificacions. Als territoris que avui es parla català abans s'havien parlat altres llengües que van evolucionar conjuntament fins arribar al que avui coneixem com a català i reconeixem com a llengua pròpia.

L'exposició "La Mar de Llengües" que va recórrer diverses poblacions del territori, entre elles Palma (a finals de l'any passat), feia evident aquest progrés de la llengua gràcies a la seva exposició als contactes transmediterranis. Així tenim vocables procedents de l'italià, també de l'àrab, l'occità, el francès o el turc, entre d'altres. Totes les paraules que han anat esdevenint part del lèxic català no van arribar soles o perquè sí. Hi van haver relacions interpersonals, múltiples aportacions culturals, contacte, barreja... que van deixar un pòsit més o menys present al que avui considerem llengua catalana.

La cultura evoluciona al ritme de les societats. I, per fer-ho més entenedor per un país amant de la natura i de la biodiversitat, ara ens convé recordar el símil que proposa Salvador Cardús per explicar la constitució de la nostra societat, aquella de l'empeltament on, com les plantes, les societats necessiten, de tant en tant, saba nova, necessiten esqueixos de plantes noves que facin més forta i resistent la planta a partir d'una soca determinada. Podríem dir que conservar la llengua i la cultura catalana requereix una cura continuada que inclou també renovacions. La cura de la llengua contribueix també a la sostenibilitat d'un paisatge on tots els elements canvien per mantenir-se, per generar un equilibri harmònic amb tots els elements de la biodiversitat.

4. PATRIMONI HERETAT, INVERSIONS NOVES

Com us deia es tracta de trobar un equilibri just entre dos objectius per enfortir la nostra llengua. D'una banda hi ha la **necessitat de recuperació d'un patrimoni** que hem rebut i que després de decennis de prohibició i d'anys d'assetjaments d'intensitat variada ha calgut consensuar-ne l'ús, la gramàtica, fixar les formes... I de l'altra, hi ha la necessitat urgent de **l'posar-nos al dia amb les exigències de la vida contemporània**, dels usos lingüístics en l'era de la globalització.

Molts de vosaltres direu, "ja ens agradaria, ja, que s'utilitzés més la llengua a la vida quotidiana i on sigui que calgui, però com ens ho fem? Ens fem un tip de veure gent al carrer que desconeix quina és la llengua d'aquí".

Aquesta és la qüestió complicada, per la qual caldrà potser un canvi de estratègia. No estem ja en un moment en què la estratègia de defensa sigui tan eficient com ho va ser en altres moments de més feblesa institucional.

És clar que fins i tot allà on la llengua catalana té reconeixement d'oficialitat, la institucionalitat no arriba al nivell de ser d'interès de l'Estat espanyol (en el cas del País Valencià, Catalunya i les Illes). Però tot i així, la nostra capacitat de resistència i la aposta per la democràcia han permès que desenvolupem unes institucions legítimes i fiables.

En aquesta etapa de desenvolupament i de normalització de la llengua catalana, **tenim un patrimoni lingüístic amb prou entitat com perquè sigui el nostre únic referent**. És a dir, no fem una estratègia per anar **contra ningú, sinó a favor nostre**. I anar a favor nostre vol dir reconèixer en la seva justa dimensió els nostres reptes, calibrar les forces i desenvolupar propostes. **Ara, sobretot en clau positiva, inclusiva.**

5. PECULIARITATS DE LA POLÍTICA DE DIFUSIÓ DE LA LLENGUA CATALANA

La manera com hem entès la llengua com a element simbòlic i la cooficialitat, que permet que parlar català sigui opcional, configuren una situació lingüística peculiar. Aquesta situació fa que quan parlem de llengua ens movem en un terreny de subtileses i de perill de malentesos. Les polítiques lingüístiques de promoció de llengües nacionals no-estats han de ser **TREMENDAMENT INTEL·LIGENTS i CAUTELOSES**. S'ha d'observar amb cura i contínuament els efectes de l'aplicació de les nostres polítiques perquè no siguin contraproductes.

En el cas de la política lingüística adreçada a la població immigrant hem d'assegurar-nos que els nostres **GESTOS** siguin **BEN INTERPRETATS**. Les millors eines per evitar els malentesos són:

- Tenir una percepció clara de la realitat lingüística del país:
- No podem actuar com si el català fos la única llengua oficial o com si fos present a tot arreu. És a dir, no podem esperar que una persona que arriba de fora i es troba amb dues llengües oficials opti, automàticament, pel català. Això dependrà del seu entorn. El que sí que podem fer és intentar garantir que al seu entorn (a tots els entorns) el català sigui present amb normalitat.
- Guiar-nos per l'objectiu últim que volem aconseguir: la cohesió social d'una comunitat d'iguals. **Volem una comunitat lingüística, forta, diversa, però cohesionada.**
- En qüestions de llengua no podem aplicar receptes generals, hem d'observar les peculiaritats de cada situació i el criteri del respecte per l'altre és el que ens ha d'acabar guiant.
- La llengua com a eina per a la cohesió té els seus límits, no és cap fórmula màgica. Aquesta no serveix de res si no va acompanyada d'una actitud de respecte, sinó el gest serà artificial, contradictori. Per molt que una persona catalanoparlant s'adreça al que considera immigrant en català, si ho fa des de la rancúnia, el menyspreu o l'insult, aleshores, en aquelles condicions la llengua no és cap eina de cohesió.

- Quan parlem de pràctiques lingüístiques en català, ens movem en un terreny propens als malentesos. No hi ha que estan fortament instal·lats a la societat i que produeixen un missatge d'agressió quan pretenen ser de simpatia. Potser no en sabem prou, estem acostumats a defensar la llengua en situacions d'afirmació nacional reactiva. Però, de fet, hem de tenir present que no són les llengües qui salven les pàtries, sinó les pàtries les qui salven les llengües, si volen.

Tots aquests preceptes que he exposat quedaran millor il·lustrats amb aquest exemple:

És habitual que al carrer, es tracti qualsevol persona que NO RECONeixEM com a part del NOSALTRES en llengua castellana, i fins i tot, cridant com si fos sorda. Aquesta tria és un GEST, un símptoma que subtilment delimita a qui considerem un igual i a qui no.

Podríem coincidir tots ara que la recepta davant d'aquesta situació és parlar sempre en català als nostres interlocutors, encara que sospitem que acabin d'arribar. De tota manera, actuem amb intel·ligència: la intenció d'aquest gest és el que més importa. El doctor Siguan deia que en l'aprenentatge d'una llengua, a nivell de psicologia i pedagogia, el 25% és ciència i la resta, el 75%, és una actitud positiva, de simpatia cap a la llengua que s'aprèn.

La comunitat catalanoparlant (incloent-hi els nousvinguts catalanoparlants), si vol assegurar la normalitat del català i el reconeixement per part de tothom com a llengua pròpia de la societat, ha de permetre que les persones no catalanoparlants (immigrades o no) puguin percebre el català com a llengua útil i com a llengua respectada i de respecte a les persones.

6. LA LLENGUA CATALANA COM A LLENGUA ÚTIL I SÍMBOL POSITIU

Per un futur digne per a la llengua catalana necessitem compartir-la i fer-ho en igualtat de condicions, que sigui una llengua de dignitat. **Cal omplir la llengua catalana de valors positius, dels quals gairebé universals, que ningú rebutjaria i als quals tothom s'hi vol veure associat. I alhora, deslliurar-la de qualsevol tipus de manipulacions polítiques.**

No vulguem començar la casa per la teulada. No podem forçar les dinàmiques ni imposar a algú, de cop i volta i amb pressions, la llengua. Cal un treball de fons per generar adhesions a la comunitat catalanoparlant, adhesions d'identificació forta, no conversions o imposicions, sinó una adhesió que no depèn d'una obligació forçada des de fora, sinó que esdevé un compromís des de la individualitat cap a la societat.

Segurament coneixereu alguna persona que reconeix el català com a llengua pròpia, sense que hagi estat la seva llengua d'origen. Gent que no va néixer a les Illes i que ara és capaç de parlar català. Ben bé, però, hi pot haver una diversa intensitat d'identificació o d'apropiació de la llengua.

Les dades dels usos lingüístics il·lustren aquestes subtils diferències entre saber parlar català i sentir el català com a llengua pròpia, la seva llengua (amb totes les conseqüències que se'n deriven, pel que fa a la voluntat democràtica de mantenir-la):

EVOLUCIÓ DE L'ÚS DEL CATALÀ DE LLENGUA INICIAL A HABITUAL

	Catalunya	Illes Balears
Llengua inicial	40,4%	42,6%
Llengua d'identificació	48,8%	45,6%
Llengua habitual	50,1%	45%

Font: Enquesta d'usos lingüístics a Catalunya i a Balears 2003

Tant al Principat com a l'arxipèlag balear, les xifres són positives, es demostra que la nostra llengua, de moment, té aquesta capacitat d'atracció i que hi ha part de la societat, membres de la comunitat lingüística, que s'hi han afegit no directament per herència, sinó per convicció.

De tota manera, l'important és que la gent l'utilitzi, tan és el que sentiquan ho faci. Parlàvem abans d'identitats complexes, la llengua catalana hauria de ser accessible a tothom. Hauria de ser atractiva per tothom, útil per tothom. S'identifiqui amb allò que s'identifiqui. Rubert de Ventós en un petit article sobre la globalització i la identitat europea expressa el seu suport per una %Catalunya independent+, no per una %Catalunya redundant+. Diu que %si una persona és de Vic, europeïsta, catòlica, del Barça, excursionista i nacionalista (nacionalista catalana, sentén) la seva no serà una identitat: serà una simple redundància. Si almenys li hagués agafat per ser de l'Espanyol o protestant o aficionat al rugby!+Xavier Rubert remata: %un país només és veritablement lliure i gran quan poden conviure en ell individus amb identitats diverses i no jeràrquicament endreçades+

El que necessitem i hauríem de voler és una llengua que sigui prestigiada arreu del món i tingui un cert tarannà de llengua que atorga dignitat, una llengua de respecte, una llengua que genera sensacions positives i que serveix per tot, no només per fer bonic o per donar un toc folclòric. El català és una llengua que serveix i ha de servir encara més, per fer negocis, per fer turisme, per explicar el contingut i l'acció dels medicaments, per fer poesia, per viure. Hem de fer possible i desitjable viure en català, ja no només pels convençuts, sinó per tots els que encara no hi són. Perquè una llengua sense nova gent que la parli no evoluciona i una llengua sense canvis, és una llengua tocada de mort.

7. PROJECCIÓ EXTERIOR, INNOVACIÓ TECNOLÒGICA, EL GRAN SALT QUALITATIU

Sóc conscient del gran esforç que representa aquesta tasca transformadora, però és aquest el moment històric que ens ha tocat viure. El salt l'hem de fer nosaltres i estem en condicions de fer-lo.

La llengua catalana no és cosa del passat: és un patrimoni que ve del passat però que té molt de futur. I les condicions en què hi arribi depenen del nostre present. I aquest present és el segle XXI, és l'època de les comunicacions per internet, de la globalització. En aquestes condicions a la llengua catalana no li queda més remei que renovar-se o morir. I ho està fent.

- Som una comunitat lingüística que a internet té una molt bona presència, ocupa el 19è lloc en la classificació de pàgines segons el nombre de parlants per llengua. La catosfera sorprèn la comunitat internacional.

- Un altre element de modernitat de la nostra llengua és la seva projecció exterior, i ara avança fermament amb la feina feta des de l'Institut Ramon Llull i amb tota la seva diversitat. Tenir un peu al món és reconeixement, prestigi, més parlants, més complicitat. El contacte amb l'exterior és imprescindible per seguir avançant al ritme que es mou el món. (Participació a fires del més alt nivell, demostren a dins i fora de la comunitat catalanoparlant les capacitats i el potencial de la llengua)
- La cultura i la llengua catalana tenen un lloc cada cop més rellevant en els programes d'estudi de les universitats més prestigiades d'arreu del món. Així ho demostra que 127 universitats d'arreu del món i de fora dels territoris de parla catalana imparteixin classes de llengua i cultura catalanes. Hi ha 25 universitats alemanyes que imparteixen classes de llengua i cultura catalanes, la qual cosa significa que hi ha gairebé 2.000 alumnes alemanys interessats per la llengua i la cultura catalana-
- La projecció exterior desperta la curiositat de molta gent. Si més gent pensa en la cultura i la llengua catalanes, aquestes evolucionen millor. Eixampla el públic del mercat cultural català. Normalitza l'existència al català, ja d'entrada. Habitualment, els estrangers no tenen una opinió formada sobre el català, la generen un cop arribats al territori. Aquest moment és clau perquè es pot conflictivitzar l'ús del català sense motiu, i/o els senyals que veu al carrer, a les seves interaccions a l'espai públic, li fan entendre que amb castellà, n'hi ha prou.
- La tasca de l'IRL impulsa el català en tota la seva riquesa, amb la diversitat interna que ens fa una comunitat lingüística forta, amb sensacions diverses, paisatges diferents. Una institució de projecció de la cultura catalana ha de poder comptar amb la major quantitat d'expressions d'aquesta cultura.

La unió de tots els elements populars i accents del català, sense jerarquies de puresa és molt més forta que la suma aritmètica d'aquests elements. La cultura catalana, complexa i amb matisos té un valor afegit i compon una fotografia més representativa del que és la cultura catalana. El patrimoni lingüístic català a nivell internacional ha de ser conegut també per la seva riquesa en diversitat.

8. UN PATRIMONI ACTIU, UN PATRIMONI VIU

Hem de ser agosarats. Exposar la llengua a la intempèrie no l'emmalalteix perquè tenim una llengua forta, els riscos que assumim amb aquesta obertura no són gaires. De fet, si pensem en els entrebancs històrics que hem sobrevingut quan defensàvem la llengua amb una sabata i una espadanya, el que ens permetia el marge de la clandestinitat... I tot i això hem arribat fins aquí. Amb bona lògica, en una situació com la d'ara (que no és la ideal, però tenim, indubtablement, més força que abans) hauríem d'avançar molt més en el camí de la normalització, l'expansió i el desenvolupament de la llengua.

No em refereixo només a les institucions democràtiques que hem pogut construir i que treballen en favor de la llengua des de l'administració pública, sinó també a totes aquelles entitats civils que tenen un llegat sòlid i han evolucionat fins al punt de portar la iniciativa en molts àmbits al més alt nivell d'exigència i competitivitat internacional.

Podem haver abandonat la clandestinitat però l'enginy, la intel·ligència i la subtileza es mantenen al sí del nostre tarannà com a comunitat lingüística.

La imposició i la força són dos elements que coneixem bé per la nostra trajectòria i els descartem com a estratègia perquè els vam patir (i anem resistint) en carn pròpia.

Haver viscut la resistència cultural i lingüística és una experiència no desitjable, però tenim l'obligació moral de reconvertir el passat amarg en un aprenentatge útil i positiu. La nostra història ens ha de permetre una política lingüística diferent, creativa, positiva, inclusiva, atractiva.

Volem una llengua que permeti i convidi tothom a fer-se-la seva. En aquesta època en què el consum cultural a través de la tecnologia permet, i gairebé exigeix, la personalització de les eines, els dispositius, que demana una identificació més personal com a usuari; en un temps en què l'apropiació de la tecnologia va més enllà d'un títol de propietat, no podem voler menys per a la nostra llengua. El català no pot quedar fora de la cursa amb les noves regles del consum cultural, la llengua també ha de poder personalitzar-se, fer-se a mida de les necessitats i els desitjos dels parlants.

Repensar el camí, repensar la estratègia, no és una derrota, sinó la clau per a la victòria. Les passes fermes en aquesta direcció fiancen i garanteixen, ja no la mera subsistència del català, sinó el manteniment, l'expansió i el desenvolupament saludable.

9. PRESENCIA ÉS SALUT

Hem de portar la llengua allà on calgui, on la gent la necessiti, tant se val que els destinataris no hagin descobert encara aquesta necessitat. No pots saber si vols alguna cosa o no fins que no la coneixes. Fer la llengua accessible implica que fem un esforç de coneixement i d'imaginació per saber quin serà el camí de cadascú cap al català, i obrir-lo.

Per exemple, des del Govern anem editant unes guies d'aprenentatge bàsic del català. Es podrien considerar gairebé d'introducció i paren atenció en la procedència lingüística de les persones que arriben al país i volen aprendre català. De moment s'han editat %Aprendre català des de l'àrab+ i %Aprendre català des del xinès+. Totes dues permeten un apropament menys traumàtic al català, ja que expliquen les peculiaritats de la llengua des de la perspectiva dels parlants de cadascuna de les llengües, entre altres elements, l'alfabet.

D'altres pràctiques ja habituals per moltes de les associacions que treballen per la llengua i la cultura catalanes . en col·laboració directa amb les administracions, o no, és portar la llengua a l'àmbit laboral. Amb aquesta adaptació es fa èmfasi en la capacitat de la llengua de servir en qualsevol espai, alhora que s'esvaeixen les barreres que hi pugui haver per qüestions de temps o desplaçament.

Són nombrosos els recursos per l'aprenentatge i l'ús correcte del català disponibles en línia: Parla.cat amb prop de 25.000 usuaris i creixent; traductors automàtics, optimit, i molts d'altres que s'impulsen des de les universitats o la societat civil i que, amb major o menor grau, cobreixen un espai específic de necessitats individualitzades d'aprenentatge de català.

La implicació de la societat civil en aquest apropament del català als carrers, és imprescindible. És el lloc natural d'actuació de les associacions: la interacció social, els intercanvis a nivell personal. Aquí destaquen programes com el Voluntariat per la Llengua semblant a la iniciativa que tenim per aquí *Amb tu*, en català i que ara ja té gairebé 27.000 participants. Tots ells dediquen el seu temps per millorar el seu català o per acostumar-se a mantenir el català amb gent que encara no el parla amb fluïdesa. També podríem parlar de les campanyes de sensibilització a peu de carrer que s'impulsen des de les entitats i a les quals dóna suport el Govern.

Al català s'hi pot arribar de moltes maneres, la projecció exterior de la llengua i la cultura catalanes també obren portes a gent que ni tan sols ha arribat a posar un peu als territoris de parla catalana, però que ja comença a conèixer tot aquest patrimoni cultural i lingüístic.

Hem d'obrir portes i finestres si cal per permetre la incorporació de més gent a la nostra comunitat lingüística. Hem de fer del català una llengua que estén ponts en totes les direccions. Els camins que porten al català cada vegada són més diversos, hi ha qui l'hereta de casa els pares, o només de la mare, o només d'un avi, qui l'aprèn per amor (vida en parella), qui té temps d'acostumar-s'hi quan arriba la jubilació i per parlar amb els néts. Hi ha qui parla català perquè és necessari a la feina, perquè s'interessa per la diversitat lingüística, perquè se sent agraït amb el país, perquè sí, perquè volt i punt.

La condició de la llengua no és la mateixa a tots els territoris, els reptes a cada lloc són diversos, però **els triomfs del català no es limiten als territoris, sinó que ho són per tota la comunitat lingüística**

La estratègia que us proposo . la de compartir, tenir un tarannà obert, fer que la llengua prengui totes les formes necessàries per ser compatible amb l'ús, la identificació emocional i potencial d'aproximació que cadascú necessiti i decideixi- és igualment útil per tota la comunitat lingüística catalana. Tots els catalanoparlants hi sortim guanyant, perquè la llengua en surt reforçada, revitalitzada.

El millor regal que pots fer a algú que t'estimes és donar-li la llibertat. Ens estimem aquest patrimoni amb segles d'història, expliquem la nostra vida amb accents catalans, regalem-los doncs la llibertat. Compartim-los sense reserves, ni recances. El temps i la història ens donaran la raó.

Salut i llarga vida al català!

25 de juny de 2009